

Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (kuues koda)

6. juuni 2013*

Ühenduse disainilahendus — Kehtetuks tunnistamise menetlus — Käekella numbrilauda kujutav ühenduse disainilahendus — Varasemad registreerimata disainilahendused — Kehtetuse alus — Uudsus — Määruse (EÜ) nr 6/2002 artiklid 4 ja 5 ning artikli 25 lõike 1 punkt b — Eristatavus — Erinev üldmulje — Määruse (EÜ) nr 6/2002 artiklid 4 ja 6 ning artikli 25 lõike 1 punkt b — Varasem autoriõigus — Määruse (EÜ) nr 6/2002 artikli 25 lõike 1 punkt f

Kohtuasjas T-68/11,

Erich Kastenholtz, elukoht Troisdorf (Saksamaa), esindaja: advokaat L. Acker,

hageja,

versus

Siseturu Ühtlustamise Amet (kaubamärgid ja tööstusdisainilahendused), esindajad: S. Hanne, hiljem D. Walicka,

kostja,

teine menetluspool Siseturu Ühtlustamise Ameti apellatsioonikojas, menetlusse astuja Üldkohtus

Qwatchme A/S, asukoht Løsning (Taani), esindaja: advokaat M. Zöbisch,

mille ese on hagi Siseturu Ühtlustamise Ameti kolmanda apellatsioonikoja 2. novembri 2010. aasta otsuse (asi R 1086/2009-3) peale, mis käsitleb Erich Kastenholti ja Qwatchme A/S-i vahelist kehtetuks tunnistamise menetlust,

ÜLDKOHUS (kuues koda),

koosseisus: koja esimees H. Kanninen, kohtunikud S. Soldevila Fragoso (ettekandja) ja A. Popescu,

kohtusekretär: ametnik S. Spyropoulos,

arvestades 25. jaanuaril 2011 Üldkohtu kantseleisse saabunud hagiavaldust,

arvestades 17. mail 2011 Üldkohtu kantseleisse saabunud Siseturu Ühtlustamise Ameti vastust,

arvestades 6. mail 2011 Üldkohtu kantseleisse saabunud menetlusse astuja seisukohti,

arvestades Üldkohtu kodade koosseisu muutmist,

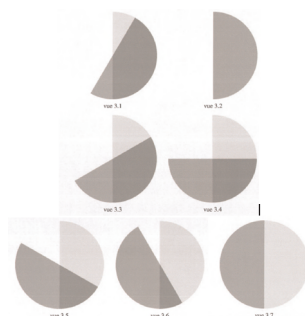
* Kohtumenetluse keel: saksa.

arvestades 8. novembril 2012 toimunud kohtuistungil esitatut,
on teinud järgmise

otsuse

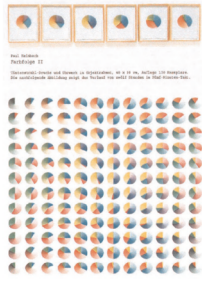
Vaidluse taust

- 1 Menetlusse astuja Qwatchme A/S esitas 28. septembril 2006 Siseturu Ühtlustamise Ametile (kaubamärgid ja tööstusdisainilahendused) (edaspidi „ühtlustamisamet”) nõukogu 12. detsembri 2001. aasta määruse (EÜ) nr 6/2002 ühenduse disainilahenduse kohta (ELT 2002, L 3, lk 1; ELT eriväljaanne 13/27, lk 142) alusel ühenduse disainilahenduse registreerimise taotluse.
- 2 Disainilahendus, mille registreerimist taotleti, on kujutatud mustvalgena järgmiselt:

- 3 Eespool punktis 2 viidatud disainilahendus registreeriti registreerimistaotluse esitamise päeval numbri 000602636-0003 all (edaspidi „vaidlusalune disainilahendus”). Kaubad, mille puhul kasutamiseks see disainilahendus kavandatud oli, kuuluvad 8. oktoobri 1968. aasta tööstusdisainilahenduste rahvusvahelise klassifikatsiooni Locarno kokkuleppe klassi 10.07 ja vastavad järgmisele kirjeldusele: „käekellade numbrilauad, osa käekella numbrilauast; kellaosutid”.
- 4 Hageja Erich Kastenholtz esitas 25. juunil 2008 ühtlustamisametile määruse nr 6/2002 artikli 52 alusel vaidlusaluse disainilahenduse kehtetuks tunnistamise taotluse. Kehtetuks tunnistamise taotluse põhjendamiseks oli viidatud esiteks määruse nr 6/2002 artikli 25 lõike 1 punktis b ette nähtud alusele, kuna uudsuse puudumise tõttu ei vastavat vaidlusalune disainilahendus selle määruse artiklites 4 ja 5 sätestatud nõuetele, ja teiseks kõnealuse määruse artikli 25 lõike 1 punktis f ette nähtud alusele, kuna vaidlusalune disainilahendus kujutavat ennast Saksa autoriõiguse alusel kaitstud numbrilaua kuritarvitamist.
- 5 Eelkõige väitis hageja, et vaidlusalune disainilahendus on identne Saksa autoriõiguse alusel kaitstud numbrilaua disainilahendusega „Farbfolge II, 12 Stunden im 5-Minuten Takt” (värvijada II, 12 tundi 5-minutiliste tsükklitena), milles on kasutatud värviliste ketaste ülestikku asetamise tehnikat ja mille esitajaks ja avaldajaks aastatel 2000–2005 oli kunstnik Paul Heimbach ning mis on kujutatud vastavalt värvilisena ja mustvalgena järgmiselt:

„Farbfolge II, 12 Stunden im 5-Minuten Takt” (värvilisena)

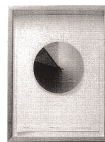

„Farbfolge II” (2003) (mustvalge)

Farbfolge II 2003
Tafelball auf Teller, 12. März
Hohlraum 40x70 cm, Auflage 100 Stk.
(auf dem Teller sind 2 Stück angeordnet)

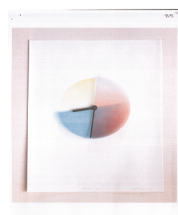
- 6 Just nimetatud disainilahenduse „Farbfolge II, 12 Stunden im 5-Minuten Takt” alusel töötas kunstnik Paul Heimbach välja numbrilaua „Farbzeiger II”, mis mustvalgena on kujutatud järgmiselt:

2004
Farbzeiger (II)
Tafelball auf Teller, 12. März
Hohlraum 40x70 cm, Auflage 100 Stk.
Aufgabe: 100

- 7 Hageja väitis samuti, et „Farbfolge II, 12 Stunden im 5-Minuten Takt”, „Farbfolge II” (2003) ja „Farbzeiger II” on kaitstud Saksa autoriõiguse alusel, sest need „kujutavad numbrilauda, mis osutite liikudes pidevalt muutub ja mille iga osuti on ühendatud poollüüme värvikettaga, tekitades osutite asendite igakordse kokkulangemise korral erinevaid värvusi”.
- 8 Ühtlustamisameti tühistamisosakonnale 27. oktoobril 2008 esitatud täiendavas kirjalikus seisukohas väitis hageja seoses määruse nr 6/2002 artiklis 4 ette nähtud uudsuse ja eristatavuse tingimustega, et vaidlusalusel disainilahendusel on samad tunnusjooned kui disainilahendusel „Farbfolge II, 12 Stunden im 5-Minuten Takt” sellisena, nagu see on värvilisena ja mustvalgena esitatud eespool punktis 5. Samuti esitas hageja ühtlustamisametile kaks Paul Heimbachi originaalteost, nimelt 2000. aasta veebruaris registreeritud ja kuupäevastatud „Farbfolge (5/17)” (värvijada (5/17)) ja 2003. aasta septembris registreeritud ja kuupäevastatud „Farbfolge II (89/100)” (värvijada II (89/100)), mis kujutavad endast variante disainilahendusest „Farbfolge II, 12 Stunden im 5-Minuten Takt”, millele hageja algselt tugines, ning mis on kujutatud järgmiselt:

„Farbfolge (5/17)”

„Farbfolge II (89/100)”

- 9 „Farbfolge II, 12 Stunden im 5-Minuten Takt” erinevad kujutised, edasiarendused ja variandid, mida on mainitud eespool punktides 5, 6 ja 8, kujutavad endast ühelt poolt ühtlustamisameti kehtetuks tunnistamise menetluses käsitletud disainilahendusi (edaspidi „varasemad disainilahendused”) ja teiselt pool nimetatud menetluses käsitletud kunstiteoseid (edaspidi „varasemad kunstiteosed”).
- 10 Tühistamisosakond lükkas 16. juuli 2009. aasta otsusega kehtetuks tunnistamise taotluse tagasi, tuvastades, et ketastel esinevate erinevuste tõttu erineb vaidlusalune disainilahendus varasematest disainilahendustest. Tühistamisosakond tugines seda tuvastades esiteks asjaolule, et kuna üheski varasemas disainilahenduses ei olnud kujutatud ühtki vaidlusaluse disainilahenduse vastavas vaates olevat üldkuju, siis ei saa varasemad disainilahendused kujutada endast takistust vaidlusaluse disainilahenduse uudsusele, ning teiseks asjaolule, et varasemad disainilahendused tekitavad ulatusliku eri värvuste jada, samas kui vaidlusalune disainilahendus tekitab kõige enam kolm värvivarjundit ja seega on sellest jääv üldmulje erinev varasematest disainilahendustest jäävast üldmuljest, mis võimaldab tunnustada vaidlusaluse disainilahenduse eristatavust. Peale selle täpsustas tühistamisosakond, et asjaomaste disainilahenduste vaheliste erinevuste tõttu ei ole vaidlusaluse disainilahenduse puhul tegemist Saksa autoriõiguse alusel kaitstud teose kasutamisega.
- 11 Hageja esitas 25. oktoobril 2009 määruse nr 6/2002 artiklite 55–60 alusel ühtlustamisametile vastulausete osakonna otsuse peale kaebuse.
- 12 Kolmas apellatsioonikoda jättis 2. novembri 2010. aasta otsusega (edaspidi „vaidlustatud otsus”) kaebuse rahuldamata, asudes seisukohale, et esiteks erineb vaidlusalune disainilahendus varasematest disainilahendustest, kuna vastandatud disainilahendustes esitatud numbrilaudade värvused erinevad väga oluliselt ja neist numbrilaudadest jääb asjatundlikule kasutajale erinev üldmulje. Apellatsioonikoda märkis, et seega on vaidlusalune disainilahendus eristatav ja ei saa nõnda olla identne varasemate disainilahendustega määruse nr 6/2002 artikli 5 tähenduses. Teiseks leidis apellatsioonikoda, et vastandatud disainilahenduste erinevuste tõttu ei saa vaidlusalust disainilahendust pidada varasemate kunstiteoste reproduktsiooniks ega kohanduseks.

Poolte nõuded

- 13 Hageja palub Üldkohtul:
- tühistada vaidlustatud otsus;
  - saata asi autoriõigusest tuleneva kaitse kontrollimiseks tagasi ühtlustamisametile;
  - mõista kohtukulud välja ühtlustamisametilt.
- 14 Ühtlustamisamet ning menetlusse astuja paluvad Üldkohtul:
- jätta hagi rahuldamata;
  - mõista kohtukulud välja hagejalt.

- 15 Kohtuistungil loobus hageja oma teisest nõudest ja see kanti kohtuistungi protokoll.

Õiguslik käsitlus

Hageja nõue viia läbi ekspertiis

- 16 Hageja taotleb Üldkohtult luba kaasata kunstiteaduste professor eksperdina menetlusse eesmärgiga tuvastada, et varasemate kunstiteoste aluseks olev originaalidee – nimelt aja esitamine eri värvuste ja värvivarjunditega – on autoriõiguse alusel kaitstud, ja võimaldada sellel eksperdil anda vajaduse korral kohtuistungil täiendavaid selgitusi haldusmenetluses esitatud eksperdiarvamuse kohta.
- 17 Ühtlustamisamet on seisukohal, et kunstiteaduste professori eksperdina Üldkohtu menetlusse kaasamiseks ei ole luba vaja anda, sest eksperdiarvamusel olevad seisukohad ei ole asjakohased tuvastamiseks, kas kõnealuseid kunstiteoseid tuleb vaidlusaluse disainilahenduse registreerimise eest kaitsta.
- 18 Menetlusse astuja leiab, et taotlus viia läbi selline ekspertiis, mida soovib hageja, ei ole asjakohane.
- 19 Sellega seoses olgu märgitud, et kodukord annab Üldkohtule kaalutusõiguse otsustada, kas määrata selline meede nagu ekspertiis või mitte. Nimelt võib Üldkohus kodukorra artikli 65 alusel omal algatusel või poole nõudel määrata ekspertiisi. Kui hagiavalduses esitatud ekspertiisi määramise nõudest selguvad täpselt sellist meedet õigustavad põhjused, siis peab Üldkohus hindama selle taotluse asjakohasust vaidluse eseme ja meetme määramise vajaduse seisukohalt.
- 20 Kunstiteaduste professori tegevus eksperdina piirub käesoleval juhul vaidluse faktiliste asjaolude uurimisega oma erialasest pädevusest lähtudes ja nende kohta asjatundjaarvamuse andmisega.
- 21 Kunstiteose aluseks oleva originaalidee autoriõiguse alusel kaitstuse tuvastamise puhul on tegemist õigusliku hinnangu andmisega, mis käesolevas menetluses kunstivaldkonna eksperdi pädevusse ei kuulu.
- 22 Seega tuleb hageja taotlus jätta rahuldamata.

Hageja nende argumentide vastuvõetavus, mis ta esitas esimest korda Üldkohtus

- 23 Ühtlustamisamet väidab, et faktilist laadi selgitusi asjaomase turuvaldkonna kohta ei esitanud hageja apellatsioonikojas ja neid ei saa esmakordselt esitada Üldkohtus.
- 24 Nende argumentidega üritab hageja näitlikustada arengut dekoratiivkääkellade sektoris, kus värvi muutva numbrilaua idee töötati esmakordselt välja varasemates disainilahendustes, millist asjaolu peab hageja tähtsaks vastandatud disainilahendustest asjatundlikule kasutajale jääva üldmulje hindamisel.
- 25 Kodukorra artikli 135 lõike 4 kohaselt ei või poolte avaldused muuta apellatsioonikoja menetluses olnud vaidluse eset. Käesolevas kohtuvaidluses on Üldkohtu ülesanne nimelt kontrollida apellatsioonikoja otsuste seaduslikkust. Järelikult ei saa Üldkohtu teostatav kontroll minna kaugemale apellatsioonikojas käsitletud faktilisest ja õiguslikust raamistikust (vt selle kohta analoogia alusel Üldkohtu 22. juuni 2004. aasta otsus kohtuasjas T-66/03: „Drie Mollen sinds 1818” vs. Siseturu Ühtlustamise Amet - Nabeiro Silveira (Galáxia), EKL 2004, lk II-1765, punkt 45). Samuti ei ole hagejal õigust muuta Üldkohtu menetluses vaidluse sisu, mis tuleneb tema ja menetlusse astuja nõuetest ja väidetest (vt selle kohta analoogia alusel Euroopa Kohtu 26. aprilli 2007. aasta otsus kohtuasjas

C-412/05 P: Alcon vs. Siseturu Ühtlustamise Amet, EKL 2007, lk I-3569, punkt 43, ja 18. detsembri 2008. aasta otsus kohtuasjas C-16/06 P: Les Éditions Albert René vs. Siseturu Ühtlustamise Amet, EKL 2008, lk I-10053, punkt 122).

- 26 Vastupidi ühtlustamisameti väitele ei ole hageja argumendi eesmärk saavutada vaidluse faktiliste asjaolude uuesti läbivaatamine, lähtudes esmakordselt Üldkohtule esitatud faktilist laadi selgitustest, vaid see arendab edasi hageja argumentatsiooni, mille eesmärk on tõendada vaidlusaluse disainilahenduse eristatavuse puudumist selle tõttu, et see kujutab endast esmakordselt varasemates disainilahendustes väljatöötatud uudse idee reproduktsiooni (vt selle kohta analoogia alusel eespool viidatud kohtuotsus Alcon vs. Siseturu Ühtlustamise Amet, punkt 40).
- 27 Vastab tõele, et toimiku materjalidest ilmneb, et eelmainitud argumenti apellatsioonikojas ei esitatud. Siiski nähtub hagiavaldusest, et see argument arendab edasi vaidlusaluse disainilahenduse eristatavuse puudumist käsitlevat argumenti, mille kohaselt on nimetatud disainilahendus üksnes reproduktsioon varasematest disainilahendustest, mille algne idee või põhimõte on näidata tundide möödumist käekella numbrilaua värvuste muutumisega. Selle argumentatsiooni, mille eesmärk on vaidlustada uudsuse ja eristatavuse puudumisele tuginedes võimalus anda vaidlusalusele disainilahendusele kaitse määruse nr 6/2002 artikli 4 alusel, esitas hageja juba haldusmenetluses. Nimelt väitis hageja tühistamisosakonnas seoses määruse nr 6/2002 artikli 4 kohaldamisega ja Üldkohtus menetlusse astuja märkuste kohta esitatud repliigis, mis sisaldub hageja 27. oktoobri 2008 täiendavas selgituses, et vaidlusalusel disainilahendusel on täpselt samad tunnused kui kunstnik Paul Heimbachi teostel. Samuti kinnitas hageja apellatsioonikojas seoses määruse nr 6/2002 artikli 25 lõike 1 punkti b kohaldamisega, et vastandatud disainilahendustes on kaks või kolm samal viisil värvitud pinda ning neist jääb seega samasugune üldmulje. Vastupidi ühtlustamisameti väitele võimaldab selline argumentatsioon vaatamata selle napisõnalisusele asuda seisukohale, et vaidlusaluse disainilahenduse eristatavuse puudumisel rajaneva argumendi esitas hageja juba tühistamisaotluses.
- 28 Seega tuleb see argument lugeda vastuvõetavaks.

Põhiküsimus

- 29 Hageja esitab oma hagi põhjendamiseks kolm väidet. Esimese väite kohaselt on rikutud määruse nr 6/2002 artikleid 4 ja 5 koostoimes selle määruse artikli 25 lõike 1 punktiga b, teise väite kohaselt on rikutud nimetatud määruse artikleid 4 ja 6 koostoimes selle määruse artikli 25 lõike 1 punktiga b ja kolmanda väite kohaselt on rikutud selle sama määruse artikli 25 lõike 1 punkti f.

Esimene väide, mille kohaselt on rikutud määruse nr 6/2002 artikleid 4 ja 5 koostoimes selle määruse artikli 25 lõike 1 punktiga b

- 30 Hageja leiab, et vaidlustatud otsuses tugines apellatsioonikoda peamiselt vaidlusaluse disainilahenduse eristatavusele ning ei uurinud piisavalt uudsust. Seega ei eristanud apellatsioonikoda selgelt neid kahte kriteeriumi.
- 31 Seoses sellega väidab hageja, et uudsuse mõistet tuleb tõlgendada objektiivselt ning vastavalt määruse nr 6/2002 artiklile 5 tuleb kindlaks teha üksnes see, kas vaidlusalune disainilahendus on identne varasemate disainilahendustega, mis tehti avalikkusele kättesaadavaks enne registreerimisaotluse esitamise kuupäeva. Peale selle täpsustab hageja, et kõnealust identsust või määruse nr 6/2002 artikli 5 lõike 2 sõnastust kasutades „identsust, välja arvatud erinevused ebaolulistest üksikasjades” ei saa samastada vastandatud disainilahendustest jääva üldmulje identsusega, mida uuritakse selleks, et anda hinnang vaidlusaluse disainilahenduse eristatavusele määruse nr 6/2002 artikli 6 tähenduses.
- 32 Ühtlustamisamet ja menetlusse astuja vaidlevad hageja argumentidele vastu.

- 33 Määruse nr 6/2002 artikli 4 lõike 1 kohaselt kaitstakse disainilahendust ühenduse disainilahendusena juhul, kui see on uudne ja eristatav.
- 34 Vastavalt nimetatud määruse artikli 5 lõike 1 punktile b loetakse registreeritud ühenduse disainilahendus uudseks, kui identset disainilahendust ei ole tehtud avalikkusele kättesaadavaks „enne kuupäeva, mil esitati selle disainilahenduse registreerimise taotlus, millele kaitset taotletakse, või kui nõutakse prioriteeti, enne prioriteedikoopäeva”.
- 35 Käesoleval juhul nähtub vaidlustatud otsuse punktist 23, et varasemad disainilahendused tehti avalikkusele kättesaadavaks enne 28. septembrit 2006, millisel kuupäeval esitati ühtlustamisametile vaidlusaluse disainilahenduse registreerimise taotlus, ning pooled seda tööka ei vaidlusta.
- 36 Apellatsioonikoda rõhutas vaidlustatud otsuse punktis 27, et uudsus ja eristatavus on eraldiseisvad tingimused, kuid et need kattuvad teataval määral. Nõnda asus apellatsioonikoda seisukohale, et kui disainilahendustest jääb asjatundlikule kasutajale erinev üldmulje, siis ei saa neid lugeda identseteks hilisema disainilahenduse uudsusele hinnangu andmisel.
- 37 Määruse nr 6/2002 artikli 5 lõike 2 kohaselt loetakse disainilahendused identseks, kui nende tunnusjooned erinevad vaid ebaoluliste üksikasjade poolest, see tähendab selliste üksikasjade poolest, mida otsekohe ei märgata ja mis ei tingi seega isegi minimaalseid erinevusi nende disainilahenduste vahel. Seevastu tuleb disainilahenduse uudsuse hindamiseks anda hinnang sellele, kas vastandatud disainilahenduste vahel on erinevusi, mis ei ole ebaolulised, isegi kui need on minimaalsed.
- 38 Nagu väidab hageja, on määruse nr 6/2002 artikli 6 sõnastuses mindud kaugemale artiklis 5 sätestatust. Nõnda ei pruugi vastandatud disainilahenduste vahelised artikli 5 raames tuvastatud erinevused, eriti kui need on minimaalsed, olla piisavad, jätmaks asjatundlikule kasutajale erinevat üldmuljet määruse nr 6/2002 artikli 6 tähenduses. Sellisel juhul võidakse disainilahendus lugeda uudseks määruse nr 6/2002 artikli 5 tähenduses, kuid seda ei loeta eristatavaks selle määruse artikli 6 tähenduses.
- 39 Seevastu, kuivõrd määruse nr 6/2002 artiklis 6 sätestatud tingimus läheb kaugemale kõnealuse määruse artiklis 5 sätestatud tingimusest, saab asjatundlikule kasutajale jääv erinev üldmulje selle määruse artikli 6 tähenduses põhineda üksnes vastandatud disainilahenduste objektiivsete erinevuste olemasolul. Seega peavad need erinevused olema piisavad selleks, et oleks täidetud määruse nr 6/2002 artiklis 5 sätestatud uudsuse tingimus, nagu sai märgitud eespool punktis 37. Seega kattuvad uudsuse ja eristatavuse tingimus vastastikku teataval määral, nagu märkis apellatsioonikoda oma otsuse punktis 27.
- 40 Käesoleval juhul ei ole vastandatud disainilahendused määruse 6/2002 artikli 5 tähenduses identsed. Nagu apellatsioonikoda on vaidlustatud otsuse punktis 25 esile toonud, iseloomustab nimelt varasemaid disainilahendusi tund-tunnilt muutuva kombinatsiooni ja intensiivsusega laia värvspektri järkjärguline lahtirullumine, samas kui vaidlusaluses disainilahenduses on vaid kaks ühtlast värvitooni, kui kell on 12 või 6, või neli ühtlast värvitooni teiste kellaaegade puhul, ja seega ei varieeru ühelgi juhul värvitooni intensiivsus. Need üksikasjad kujutavad endast objektiivselt võttes ja sõltumata sellest, kuidas need mõjutavad asjatundlikule kasutajale jäävat üldmuljet, vastandatud disainilahenduste olulisi erinevusi, mis võimaldavad anda hinnangu vaidlusaluse disainilahenduse uudsusele.
- 41 Seda järeldust ei sea kahtluse alla hageja argument, et eespool punktis 8 esitatud „Farbfolge (5/17)” koosneb kahest kettast, mis on vaid poole ulatuses värvilised ja millel peaks olema seega samasugune mõju kui vaidlusaluse disainilahenduse moodustavatel kahel poolkettal.
- 42 Tegelikult ei tulene vaidlusaluse disainilahenduse ja varasema disainilahenduse „Farbfolge (5/17)” erinevused mitte sellest, et värvilised kettad, millest need disainilahendused koosnevad, on kas poolkettad või poole ulatuses värvilised kettad, vaid sellest, kuidas need kettad on värvitud. Nagu nähtub vaidlustatud otsuse punktis 10 kokkuvõtvalt esitatud tühistamisotsakonna otsuse punktist B2,

on eespool punktis 8 esitatud varasemate disainilahenduste „Farbfolge (5/17)” ja „Farbfolge II (89/100)” puhul kettad värvitud nii, et värvuse intensiivsus kasvab käekella osutite liikumise suunas, samas kui vaidlusaluse disainilahenduse puhul on kettad värvitud ühtlaselt. Lisaks on varasemates disainilahendustes kolmas ketas, mis vaidlusaluses disainilahenduses puudub ja mis annab samuti oma panuse vaidlusalusest disainilahendusest jäävaga võrreldes visuaalselt erineva mulje tekkimisse. Nagu nähtub tühistamisotsakonna otsuse punktide B1 ja B2 ning vaidlustatud otsuse punktist 25, esinevad need tunnusjooned kõigis varasemates disainilahendustes ja toovad kaasa tund-tunnilt muutuva kombinatsiooni ja intensiivsusega laia värvispektri järkjärgulise lahtirullumise. Varasemate disainilahenduste tunnusjoon on see lahtirullumine, sõltumata sellest, kas asjaomastes disainilahendustes olevad kettad on poolkettad või poole ulatuses värvilised kettad.

- 43 Seega on apellatsioonikoda vaidlustatud otsuse punktis 25 põhjendatult tuvastanud vastandatud disainilahenduste erinevused, mille alusel oli tal võimalik anda hinnang vaidlusaluse disainilahenduse uudsusele, ning otsustanud, et vaidlusalune disainilahendus on uudne.
- 44 Hageja heidab apellatsioonikojale ette, et vaidlusaluse disainilahenduse uudsust eespool punktis 40 nimetatud üksikasjade põhjal hinnates ei võrrelnud apellatsioonikoda selle disainilahenduse eespool punktis 2 esitatud vaateid 3.1-3.7 varasemate disainilahendustega, milleks on nimelt eespool punktis 5 värvilisena esitatud „Farbfolge II, 12 Stunden im 5-Minuten Takt”, tuvastades vastandatud disainilahenduste identsuse puudumise, nii et apellatsioonikoda tegi seega menetlusvea. Hageja leiab, et vaidlusalust disainilahendust varasema disainilahendusega „Farbfolge II, 12 Stunden im 5-Minuten Takt” võrreldes ilmneb, et kõik numbrilaua kujutised on kõigil juhtudel peaaegu samad ja ainsaks erinevuseks on viidatud varasema disainilahenduse puhul pisut sujuvam värvuste üleminek.
- 45 Siiski nähtub vaidlustatud otsuse punktist 25, et apellatsioonikoda võrdles vaidlusalust disainilahendust eespool punktis 5 värvilisena esitatud varasema disainilahendusega „Farbfolge II, 12 Stunden im 5-Minuten Takt” ja et selle võrdluse raames võttis ta arvesse kõiki vaidlusaluse disainilahenduse vaateid. Nimelt selgub kõnealusest punktist 25, et apellatsioonikoda nentis, et vaidlusaluse disainilahenduse puhul „on numbrilaual näha kaks värvitooni, kui kell on 12 või 6”, ning et „kõigil muudel kellaegadel on näha neli erinevat värvitooni”. Ka tuvastas apellatsioonikoda, et „varasem disainilahendus on võimeline tekitama osutite liikumisega juhitava, tund-tunnilt muutuva kombinatsiooni ja intensiivsusega laia värvispektri”. Seega kirjeldas apellatsioonikoda analüütiliselt viie minuti kaupa värvuste ja värvitoonide intensiivsuse muutumisele ainsana vahetult hinnangu andmist võimaldava varasema disainilahenduse „Farbfolge II, 12 Stunden im 5-Minuten Takt” eri vaateid ja kõrvutas selle disainilahenduse vaidlusaluse disainilahendusega.
- 46 Lisaks sellele täpsustas apellatsioonikoda vaidlustatud otsuse punktis 25, et „varasemate disainilahenduste puhul ei ole kell 12 ja kell 6 võimalikud kaks ühtlast värvitooni või värvust”, mis kujutab endast olulist erinevust vastandatud disainilahenduste vahel. Vaidlusaluse disainilahenduse puhul erineb numbrilaua kujutis kell 12, mil pool numbrilauast on ühtlaselt valge ja pool ühtlaselt must, eespool punktis 5 värvilisena esitatud varasema disainilahenduse „Farbfolge II, 12 Stunden im 5-Minuten Takt” vasakult poolt esimesest vaatest, mis esitab valge värvuse ja tumedate värvuste sujuvate üleminekutega kombinatsiooni. Nagu ka hageja ise möönab, ei ole vaidlusaluse disainilahenduse puhul pealegi võimalik saavutada kell 12 sellist asendit, nagu see on varasemas disainilahenduses „Farbfolge II, 12 Stunden im 5-Minuten Takt”. Vastupidi hageja väitele erineb vaidlusaluse disainilahenduse puhul ka asend kell 6, mis on esitatud kahe ühtlase halli tooniga, varasema disainilahenduse „Farbfolge II, 12 Stunden im 5-Minuten Takt” vasakult seitsmendast vaatest, mis kujutab punase ja roheline värvuse sujuvate üleminekutega kombinatsiooni, mille tulemusel tekib vähemalt neli eri värvitooni.
- 47 Eeltoodust nähtub, et apellatsioonikoda võrdles vaidlusalust disainilahendust eespool punktis 5 värvilisena esitatud varasema disainilahendusega „Farbfolge II, 12 Stunden im 5-Minuten Takt” ning tuvastas selle põhjal, et vastandatud disainilahenduste tunnusjooned on väga erinevad.

- 48 Hageja väidab lisaks, et vastandatud disainilahenduste võrdlemise käigus oleks apellatsioonikoda pidanud arvesse võtma asjaolu, et vaidlusalune disainilahendus registreeriti mustvalgena, ja ta oleks pidanud järelikult tuvastama, et värvus ei oma uudsuse seisukohalt mingit tähtsust.
- 49 See argument tuleb tagasi lükata, kuna see ei ole asjakohane. Nagu eespool punktis 40 on märgitud, tugines apellatsioonikoda vaidlustatud otsuse punktis 27 olevas uudsust puudutavas hinnangus erinevustele, mis selgitati välja vaidlusaluse disainilahenduse eristatavust uurides, nagu nähtub vaidlustatud otsuse punktist 25. Nõnda leidis apellatsioonikoda, et varasemate disainilahenduste puhul tekib neis sisalduvate ketaste ühtlasel keerlemisel tund-tunnilt muutuva kombinatsiooni ja intensiivsusega lai värvispekter, samas kui vaidlusaluse disainilahenduse puhul on tegemist vaid kahe ühtlase värvusega kell 12 ja kell 6 või nelja värvusega teiste kellaaegade puhul, ilma et värvuste intensiivsus varieeruks. Apellatsioonikoja põhjenduskäik rajaneb seega sellel, kas vastandatud disainilahenduste puhul tekib teatav ulatuslikum või kitsam värvispekter ja pidev värvitoonide vaheldumine, mitte aga nende disainilahenduste värvuste erinevusel. Seega ei saa apellatsioonikojale ette heita seda, et vastandatud disainilahenduste erinevusi hinnates ei arvestanud ta asjaoluga, et vaidlusalune disainilahendus registreeriti mustvalgena, ja jättis sedastamata, et värvusel ei ole käesoleva juhtumi puhul mingit tähtsust.
- 50 Kõike eeltoodut arvestades tuleb nentida, et apellatsioonikoda järeldas vaidlustatud otsuse punktis 27 põhjendatult, et vastandatud disainilahendusi ei saa lugeda identseteks määruse nr 6/2002 artikli 5 tähenduses.
- 51 Seega tuleb esimene väide tagasi lükata.

Teine väide, mille kohaselt on rikutud määruse nr 6/2002 artikleid 4 ja 6 koostoimes selle määruse artikli 25 lõike 1 punktiga b

- 52 Esiteks leiab hageja, et apellatsioonikoda oleks pidanud eristatavuse mõistet tõlgendama laiemalt ja ei oleks tohtinud samastada vastandatud tähistest jääva üldmulje identsust määruse nr 6/2002 artikli 6 tähenduses selle määruse artikli 5 tähenduses identsusega või „identsusega, välja arvatud erinevused ebaolulistest üksikasjades”. Teiseks ei oleks hageja arvates apellatsioonikoda pidanud vaidlusaluse disainilahenduse eristatavusele hinnangut andes arvestama vastandatud disainilahenduste värvuste erinevusega.
- 53 Peale selle väidab hageja, et apellatsioonikoda ei käsitlenud vaidlustatud otsuses asjatundlikule kasutajale vastandatud disainilahendustest jäävat üldmuljet, vaid piirdus tõdemusega, et teatavad erinevused tingivad selle, et asjatundlik kasutaja tajub neid disainilahendusi erinevalt.
- 54 Menetlusse astuja kinnitab, et autori vabadusastet piiravad tehnilised vajadused, mis on tingitud osutite liikumisel värvi muutva numbrilaua vältimatuks osaks olevate ülestikku asetatud värviliste liikuvate membraanide kasutamisest. Seega piisab vaidlusaluse disainilahenduse eristatavuse tuvastamiseks minimaalsetest erinevustest.
- 55 Vastavalt määruse nr 6/2002 artikli 6 lõike 1 punktile b tuleb registreeritud ühenduse disainilahenduse eristatavuse hindamisel lähtuda sellest asjatundlikule tarbijale jäävast üldmuljest, mis peab erinema sellisest disainilahendusest jäävast üldmuljest, mis on avalikkusele kättesaadavaks tehtud enne kuupäeva, mil esitati registreerimistaotlus, või kui nõutakse prioriteeti, enne prioriteedikoopäeva. Määruse nr 6/2002 artikli 6 lõige 2 täpsustab, et eristatavuse hindamisel võetakse arvesse autori vabadusastet disainilahenduse väljatöötamise käigus.
- 56 Seoses sellega tuleb täpsustada, et vastupidi hageja väitele ei ole apellatsioonikoda samastanud vastandatud tähistest jääva üldmulje identsust määruse nr 6/2002 artikli 6 tähenduses selle määruse artikli 5 tähenduses identsusega või „identsusega, välja arvatud erinevused ebaolulistest üksikasjades”.

Apellatsioonikoda on vaidlustatud otsuse punktis 25 tuvastanud vastandatud disainilahenduste erinevused, nimelt varasemate disainilahenduste puhul võimaluse saavutada rohkem värvikombinatsioone ning värvuste intensiivsuse varieerumise, ja on vaidlustatud otsuse punktis 26 asunud seisukohale, et asjatundliku tarbija seisukohalt on need erinevused piisavalt olulised, loomaks erineva üldmulje.

- 57 Kohtupraktika kohaselt on asjatundlik kasutaja eriti tähelepanelik isik, kes on teataval määral kursis asjaomase toote varasemate kunstiliste lahendustega, st tunneb asjaomaste toodetega seonduvaid varasemaid disainilahendusi, mis on vaidlustatud disainilahenduse registreerimise taotluse esitamise päeva seisuga avalikustatud (Üldkohtu 18. märtsi 2010. aasta otsus kohtuasjas T-9/07: Grupo Promer Mon Graphic vs. Siseturu Ühtlustamise Amet - PepsiCo (ümmarguse reklaameseme kujutis), EKL 2010, lk II-981, punkt 62, ja Üldkohtu 9. septembri 2011. aasta otsus kohtuasjas T-11/08: Kwang Yang Motor vs. Siseturu Ühtlustamise Amet – Honda Giken Kogyo (sisepõlemismootor), kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 23).
- 58 Määratlus „kasutaja” viitab sellele, et asjaomane isik kasutab toodet, milles sisaldub disainilahendus, vastavalt selle toote kasutuseesmärgile (Üldkohtu 22. juuni 2010. aasta otsus kohtuasjas T-153/08: Shenzhen Taiden vs. Siseturu Ühtlustamise Amet - Bosch Security Systems (sideseadmed), EKL 2010, lk II-2517, punkt 46, ja eespool viidatud Üldkohtu otsus sisepõlemismootori kohta, punkt 24).
- 59 Määratlus „asjatundlik” viitab muu hulgas sellele, et olemata disainer või tehnika asjatundja, tunneb kasutaja asjaomase sektori erinevaid disainilahendusi, tal on teataval määral teadmisi nende disainilahenduste tavaliste detailide kohta ning tulenevalt huvist asjaomaste toodete vastu pöörab ta neid tooteid kasutades asjaomastele disainilahendustele suhteliselt suurt tähelepanu (eespool viidatud kohtuotsus sideseadmete kohta, punkt 47, ja eespool viidatud kohtuotsus sisepõlemismootori kohta, punkt 25).
- 60 Käesoleval juhul nähtub vaidlustatud otsuse punktist 10, et tühistamisosakonna seisukoha kohaselt on asjatundlikuks tarbijaks isik, kes tunneb käekellade disainilahendusi. Seda järeldust hageja apellatsioonikojas ei vaidlustanud. Kohtupraktika kohaselt moodustavad tühistamisosakonna otsus ja selle põhjendus vaidlustatud otsuse tegemise konteksti, mis on teada hagejale ja võimaldab kohtul teostada täieliku õiguspärasuse kontrolli asjaomase disainilahenduse eristatavusele antud hinnangu põhjendatuse osas (vt selle kohta Üldkohtu 6. oktoobri 2011. aasta otsus kohtuasjas T-246/10: Industrias Francisco Ivars vs. Siseturu Ühtlustamise Amet – Motive (mehaaniline käigukast) kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 20). Seega tuleb tõdeda, et apellatsioonikoda on just tühistamisosakonna määratlusele vastava asjatundliku kasutaja seisukohast lähtudes tuvastanud, et vastandatud disainilahenduste erinevused on piisavalt olulised, jätmaks erineva üldmulje, ning on selle põhjal tõdenud, et vaidlusalune disainilahendus on eristatav.
- 61 Vastupidi hageja väitele ei ole apellatsioonikoda vaidlusaluse disainilahenduse eristatavusele hinnangu andmisel võtnud arvesse vastandatud disainilahenduste värvuste erinevust. Nagu eespool punktis 49 on märgitud, tugines apellatsioonikoda oma hinnangus tõsiasjale, et varasemate disainilahenduste puhul tekib neis sisalduvate ketaste ühtlasel keerlemisel tund-tunnilt muutuva kombinatsiooni ja intensiivsusega lai värvispekter, samas kui vaidlusaluse disainilahenduse puhul on tegemist vaid kahe ühtlase värvusega kell 12 ja kell 6 või nelja värvusega teiste kellaaegade puhul, ilma et värvuste intensiivsus varieeruks. Seega rajaneb apellatsioonikoja hinnang sellel, kas vastandatud disainilahenduste puhul tekib teatav ulatuslikum või kitsam värvispekter ja pidev värvitoonide vaheldumine, mitte aga nende disainilahenduste värvuste erinevusel.
- 62 Isegi kui hageja eeskujul eeldada, et vastandatud disainilahenduste vahelisi erinevusi võib pidada minimaalseiks, on need asjatundliku kasutaja jaoks siiski hõlpsalt tajutavad. Sellega seoses olgu meenutatud, et disainilahenduse eristatavuse kindlakstegemisel tuleb arvesse võtta toote laadi, millele disainilahendust kohaldatakse või milles see sisaldub, ning eelkõige tööstusharu, kuhu see toode kuulub (eespool viidatud kohtuotsus sideseadmete kohta, punkt 43). Mis käesoleval juhul puutub käekella

numbrilauda, käekella numbrilaua osadesse ja kellaosutitesse, siis tuleb asuda seisukohale, et need on mõeldud randmel nähtaval kohal kandmiseks ja asjatundlik kasutaja pöörab nende välimusele erilist tähelepanu. Kasutaja vaatleb neid tähelepanelikult ja seega on tal võimalik märgata, nagu on märgitud eespool punktis 56, et varasemad disainilahendused tekitavad vaidlusaluse disainilahendusega võrreldes rohkem värvikombinatsioone, ja erinevalt viimasest muutub värvuste intensiivsus. Arvestades seda, kui tähtsad on need tooted asjatundlikule kasutajale, ei pea ta neid erinevusi ebaolulisteks, isegi kui need on minimaalsed.

- 63 Seega tuleb järeldada, et apellatsioonikoda otsustas põhjendatult, et eespool punktis 56 osutatud erinevustel on oluline mõju vastandatud disainilahendustest jäävale üldmuljele, mistõttu on neist disainilahendustest asjatundlikule tarbijale jääv üldmulje erinev.
- 64 Peale selle väidab hageja, et käekella numbrilaua mudelit võib reprodutseerida või kujutada praktiliselt piiramatul arvul viisidel ja et vaidlusaluse disainilahenduse autoril oli seega võimalus mitte reprodutseerida varasemate disainilahenduste raames esmakordselt väljatöötatud originaalideed, milleks on kellaaja näitamine värvuste muutumise abil.
- 65 Apellatsioonikoda rõhutas vaidlustatud otsuse punktis 22, et autori vabadusastet piirab üksnes vajadus järgida ja näidata kellaaja muutumist.
- 66 Vastuseks Üldkohtu poolt kohtuistungil esitatud küsimusele täpsustas menetlusse astuja, et oma argumentidega, mis käsitlevad autori vabadusastet – arvestades asjaolu, et autorivabadus on tehnilistel põhjustel piiratud –, soovib ta vaidlustada apellatsioonikoja asjassepuutuva hinnangu, ja see täpsustus kanti kohtuistungi protokollis.
- 67 Kuna küsimus vastandatud disainilahenduste sarnasuse olemasolust, mis on käesoleva hagi raames vaidlustatud, on lahendatud menetlusse astuja kasuks, on tal õigustatud huvi esitada kodukorra artikli 134 lõike 2 teise lõigu alusel iseseisev nõue, mis on suunatud vaidlustatud otsuse ümbersõnastamisele seoses autori vabadusastmega, mis on tähtis vaidlusaluse disainilahenduse eristatavuse hindamisel (vt analoogia alusel Üldkohtu 15. oktoobri 2008. aasta otsus T-405/05: Powerserv Personalservice vs. Siseturu Ühtlustamise Amet - Manpower (MANPOWER), EKL 2008, lk II-2883, punkt 24). Seda järeldust ei sea kahtluse alla puhtformaalne asjaolu, et menetlusse astuja ei ole oma menetlusdokumentides vaidlustatud otsuse muutmist otsesõnu nõudnud (vt analoogia alusel Üldkohtu 14. septembri 2011. aasta otsus kohtuasjas T-485/07: Olive Line International vs. Siseturu Ühtlustamise Amet – Knopf (O-live), kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 65).
- 68 Kuid vastupidi menetlusse astuja väitele ei ole autori vabadusaste käesoleval juhul piiratud. Nagu nähtub eespool punktist 3, vastavad tooted, mille jaoks vaidlusalune disainilahendus on registreeritud, järgmisele kirjeldusele: „käekellade numbrilauad, osa käekella numbrilauast; kellaosutid”. See kirjeldus on küllaltki lai, kuna ei sisalda mingit täpsustust käekella tüübi osas või seoses sellega, kuidas see aega näitab. Seega ei saa menetlusse astuja väita, et autorivabadus on tehnilistel põhjustel piiratud.
- 69 Seega tuleb nõustuda apellatsioonikoja järeldusega, et autori vabadusastet piirab üksnes vajadus järgida ja näidata kellaaja muutumist.
- 70 Mis puutub hageja argumenti, et vaidlusaluse disainilahenduse loojal ei olnud vaja reprodutseerida varasemate disainilahenduste algideed, siis tuleb see põhjendamatus tõttu tagasi lükata. Käekella numbrilaua disainivariante on tõepoolest praktiliselt piiramatult ja nende hulka kuuluvad ka sellised, mille puhul värvus või värvused muutuvad. Teatavate mudelite kuju võib olla keerukam, näiteks varasemate disainilahenduste puhul, milles kellaega näitavad värvused või värvitoonid, mis tekivad ülestikku asetatud ühevärviliste ketaste või poolketaste abil, võimaldades kasutajal kellaaja teada saada nende värvuste või nende värvitoonide muutumise põhjal. Varasemad disainilahendused on välja töötatud sellisel kujul, et värvuste intensiivsus lisandub või väheneb kogu ketta ulatuses.

71 Vaidlusaluse disainilahenduse puhul on käekella värv muutev numbrilaud vähem keeruka kujuga ja nagu on märgitud eespool punktis 62, on see asjatundlikule tarbija jaoks varasematest disainilahendustest erinev numbrilaua väliskuju oluliste detailide poolest, mis ei ole ebaolulised. Seega ei saa vaidlusalust disainilahendust lugeda varasemate disainilahenduste või esmakordselt seoses nendega välja töötatud algidee reproduktsiooniks.

72 Lisaks sellele tuleb rõhutada, et vastavalt määruse nr 6/2002 artiklitele 1 ja 3 hõlmab disainilahenduse õiguskaitsese toote või selle osa välimust, kuid mitte otsesõnu väljatöötamise aluseks olnud ideed. Seega ei saa hageja väita, et ta on varasemate disainilahenduste alusel saanud kaitse nende disainilahenduste aluseks olevale ideele, nimelt ideele käekella numbrilauast, mis võimaldab kellaaega lugeda numbrilaua moodustavate värvuste põhjal.

73 Kõike eeltoodut arvestades tuleb teine väide tagasi lükata.

Kolmas väide, mille kohaselt on rikutud määruse nr 6/2002 artikli 25 lõike 1 punkti f

74 Hageja arvates jättis apellatsioonikoda arvestamata asjaoluga, et varasemad disainilahendused kujutavad endast Saksa autoriõiguse alusel kaitstud kunstiteost, mille keskset ideed - aja kujutamine eri värvuste ja varjunditega – on vaidlusaluses disainilahenduses kasutatud ilma loata.

75 Lisaks väidab hageja, et apellatsioonikoda jättis arvestamata Paul Heimbachi teoste asjatundja koostatud eksperdiarvamusega, kuigi see on kõigele vaatamata asjakohane autoriõigusest tuleneva õiguskaitsese ulatuse kindlakstegemisel.

76 Kõigepealt olgu märgitud, et haldusmenetluse toimiku andmetel esitati eksperdiarvamus pärast ettenähtud tähtaja möödumist ning seega oli selle vastuvõetavuse üle otsustamine apellatsioonikoja pädevuses.

77 Samuti tuleb rõhutada, et eksperdi ülesanne ei ole õigusliku hinnangu andmine autoriõigusest tuleneva õiguskaitsese ulatusele ja sellele, kas seda õigust on rikutud, nagu on märgitud ka eespool punktis 21.

78 Seega on apellatsioonikoda põhjendatult jätnud arvestamata hageja poolt haldusmenetluses esitatud eksperdiarvamusel olevate õiguslikku laadi seisukohavõttudega.

79 Mis puutub hageja väitesse, et on rikutud autoriõigust varasematele kunstiteostele, siis tuleb nentida, et vastavalt määruse nr 6/2002 artikli 25 lõike 1 punktile f võib ühenduse disainilahenduse kehtetuks tunnistada, kui selles on loata kasutatud liikmesriigi autoriõiguse normide alusel kaitstud teost. Seega saab sellele kaitsele tugineda autoriõiguse omaja, juhul kui tal on asjaomase liikmesriigi õiguse alusel võimalik keelata selle disainilahenduse taoline kasutamine.

80 Kuigi hageja on hagiavalduse punktis 39 viidanud siseriiklikele õigusnormidele, ei ole ta käesolevas asjas siiski esitanud ühtki viidet Saksa autoriõigusest tuleneva kaitse ulatuse kohta ja eelkõige selle kohta, kas Saksa õiguse kohaselt on autoriõigusest tuleneva kaitse alusel keelatud varasemate kunstiteoste aluseks oleva idee ilma loata reprodutseerimine, ilma et see kaitse piirduks nende teoste vormi või tunnustega.

81 Nagu apellatsioonikoda on vaidlustatud otsuse punktis 32 märkinud, laieneb autoriõiguste kaitse valdkonna rahvusvaheliste lepingute kohaselt, mille osapooleks Saksamaa on, autoriõigusest tuleneva kaitse teose vormile või tunnustele, mitte aga ideedele.

82 Eeltoodut arvestades tuleb kolmas väide tagasi lükata ning seetõttu ka kogu hagi tervikuna rahuldamata jätta.

Kohtukulud

- 83 Vastavalt kodukorra artikli 87 lõikele 2 on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna hageja on kohtuvaidluse kaotanud, mõistetakse kohtukulud vastavalt ühtlustamisameti ja menetlusse astuja nõudele välja hagejalt.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (kuues koda)

otsustab:

- 1. Jätta hagi rahuldamata.**
- 2. Mõista kohtukulud välja Erich Kastenzholt.**

Kanninen

Soldevila Fragoso

Popescu

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 6. juunil 2013 Luxembourgis.

Allkirjad